Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Enhver Sit

Ugeblad
for
Politik og Kristendom.

Redigeret af Henning Jensen og Kristensen-Randers.

№ 20. | Torsdag den 17. Maj 1888. | 3. Aarg.

Indhold: Politiske Breve — Arbejdernes Sammenhold. — En Indsigelse mod Krigen og Militarismen. — Maanen. — Bekjendtgjørelser.

Politiske Breve.

VI.

I „Politiken" fandtes for nogle Dage siden en Artikel, som efter min Mening bidrager ikke saa lidt til at kaste Lys over den politiske Situation baade mellem Højre og Venstre og mellem de forskjellige Grupper i Venstre, og som jeg derfor her skal gjengive Hovedindholdet af.

Det, som det kommer an paa for Øjeblikket, er især at komme til Forstaaelse af det militære Spørgsmaal. Da Holstein og Hørup i Fjor forhandlede med Ministeriet, var deres Tanke den, at Forsvarsrummelen skulde indstilles, Fæstningsbyggeriet standses, de militære Udgifter holdes indenfor det sædvanlige Beløb, og Kræfterne rettes paa Reformer, fortrinsvis af økonomisk Natur. Landbrugets daarlige Tilstand anbefalede en saadan Politik og syntes at skabe en god Jordbund for en Forstaaelse. — Men dette strandede i den nu afsluttede Samling paa Selvbeskatternes og det militaristiske Venstres forenede Anstrengelser. Da Smørloven var til Behandling, dannedes der nemlig et Forbund mellem Selvbeskatternes Hovedmand, Entreprenør Andersen, alle Folkethingets Officerer og de Nationalliberale fra højre Side, og de forsvarsvenlige Venstremænd fra venstre Side. I Spidsen for dette Forbund stod Folkethingsmand Bojsen. — Som en Følge heraf blev Regjeringen nødt til at gaa paa Forlig om Smørret, og at Forliget ikke blev daarligere skyldtes Landsthinget.

Da nu Bojsen tillige under Behandlingen af Fæstningerne paa en meget tydelig Maade havde ladet forstaa, at han og Venstres Flertal stod paa et andet Standpunkt end Hørup i Forsvarssagen, og at han altsaa var villig til at gjøre noget extraordinært i den Retning, og da den bojsenske Gruppe tillige havde kastet en Modstander af Militarismen ud af Forsvarsudvalget, og sat en Forsvarsven ind i Stedet, — saa laa det nær for Regjeringen og Højre at slutte, at Bojsen og hans Venner, som er det langt overvejende Flertal i Venstre, vilde bevilge en hel Del til Forsvarsvæsenet, og derfor stillede man Fordringerne om de 8 Millioner. — Da man henvendte sig til Hørup med dette Forslag om de 8 Millioner til Fæstninger, svarede han derfor: „Det er ikke mig, men det er Bojsen". Imidlertid vilde heller ikke Bojsen have noget med det at gjøre. Men af hele det store Flertal i Venstre, som havde havt ham til Fører og fulgt ham hele Samlingen, var der nu kun 10, der fulgte ham. Stammen af den bojsenske Gruppe stemte for Forliget.

Altsaa, først har man samlet sine Kræfter for at hindre et Forlig *mod* Fæstningen, men da det kom til Stykket turde man dog ikke gaa til Forlig *med* Fæstningen. Men de 18, der stemte for Forliget, er i Virkeligheden Udtryk for den bojsenske Gruppes, altsaa Folkethingets Flertals, Politik. Der er Mening i, hvad de har gjort. Thi vil man ikke være Modstander af Militarismen, maa man gjøre sig klart, at vil man have Forlig, maa man give Penge til Militarismen. Og da Forsvarsvennerne i Venstre endnu stadig praler af, at de vil give 30 Millioner til extraordinære Forsvarsforanstaltninger, saa var det jo billigt at slippe med 8. Der er derfor ingen Mening i, at de Venstremænd, som stadig taler om deres Forsvarsvenlighed, og som udtrykkelig hævder, at de er ikke „Modstandere af Militarismen", — der er

ingen Mening i, at de er blevet saa forskrækkede for de 8 Millioner.

Skal vi have regelmæssige Tilstande, maa vi have en Forstaaelse om Forsvarssagen. Men denne Forstaaelse kan enten være militaristisk, eller det kan være en Forstaaelse om, at man foreløbig lader den Sag ligge. — For Øjeblikket mener Højre, at det kan lykkes at komme til en militaristisk Forstaaelse, og man haaber at kunne vinde et tilstrækkeligt Antal Venstremænd herfor. Dette er muligt. Men dette vil ikke føre til Fred længere end til det næste Valg. —

Dette er Hovedindholdet af Artiklen, som uden Tvivl er skrevet af Hørup selv. Jeg skal hertil føje nogle Bemærkninger.

At den egentlige Kløft i Venstre er det militære Spørgsmaal, det har blandt selve Rigsdagsmændene længe ikke været nogen Hemmelighed. Det store Antal af Vælgere er derimod fuldstændig uvidende om dette Forhold. Naar Folk i Almindelighed skal sige, hvilken Venstregruppe de nærmest holder sig til, saa tager de nærmest kun Hensyn til deres personlige Følelser for den ene eller den anden af Venstres Førere. Nogle kan bedst lide Berg — saa siger de, at de høre til Bergs Gruppe. Andre foretrækker Bojsen, for han er jo dog en Søn af gamle Bojsen og selv en flink Mand, — derfor høre de naturligvis med til den bojsenske Gruppe. Holstein er Greve, saa det er vist en temmelig mistænkelig Person, ham kan vi ikke stole paa, tænker Folk. Og Hørup, han er nok Fritænker, han vil æde alle de kristelige og sædelige Folk. Og paa dette Grundlag slutter Folk sig saa enten til den ene eller den anden Venstregruppe. Man spørger ikke om, hvad disse forskjellige Mænd *vil*, hvad der er Maalet for deres Politik, men man spørger om, hvem der er deres Fader, og hvad de mener om Spørgsmaal, som ikke vedkommer Politiken. Kort sagt! Man gjør Spørgsmaalet om Politik til et fuldstændig *personligt* Spørgsmaal. Der er en Mængde Mennesker, der har forundret sig over, at jeg i politisk Henseende nærmest sluttede mig til Hørup, uagtet jeg dog i en Mængde andre Spørgsmaal er ganske anderledes enig baade med Berg og Bojsen og Høgsbro. Men hertil vil jeg svare, at naar jeg skal have et Par Støvler syet, saa spørger jeg ikke, om min Skomager er Grundtvigianer eller Fritænker, men jeg spørger ganske simpelt, om han kan sy Støvler, som jeg er tilfreds med. Og saadan ogsaa med Politik. Naar jeg skal slutte mig til en eller anden politisk Fører, saa spørger jeg ikke, om han i religiøse Spørgsmaal har samme Mening som jeg, men jeg spørger selvfølgelig kun, om den Politik, som han gjør sig til Talsmand for, er den, som efter min Mening er den fornuftigste. Og saalænge som vi ikke er komne videre her i Danmark, end at vi gjør vor Stilling til Politik afhængig af snart det ene snart det andet personlige Spørgsmaal, — saa blivor vor Politik til det bare Vrøvl. Naar „Politiken" — jeg mener Bladet — fremkommer med et eller andet, som jeg synes gaar mine personlige Sympathier for nær — skriver jeg imod det, — som jeg har gjort. Men naar Talen er om de politiske Hovedspørgsmaal, saa stiller jeg mig paa den Side, hvor jeg synes, at disse faar den rigtigste Besvarelse.

Hvad nu den paagjældende Artikel i „Politiken" angaar, da er det ganske rigtigt, at medens man gjorde en ganske forskrækkelig Blæst af, at Hørup og hans Meningsfæller i Smørsagen var enige med Godsejerne. saa tav man viselig stille med, at Bojsen og hans Meningsfæller var ligesaa enige med Entreprenør Andersen og alle Officererne og Embedsmændene, det vil sige det gamle nationalliberale Parti. Og naar man fra den bojsenske Gruppes Side har sagt, at Hørups Enighed med Godsejerne i Smørsagen varslede om en ny Oktoberforening, saa kan man akkurat med samme Ret sige, at Bojsens Enighed med Entreprenør Andersen og Officererne varsler om nye Udgifter til Forsvarsvæsenet. -- Og der er i Virkeligheden Tegn nok, der tyder paa, at den Gruppe i Venstre, som har Bojsen til Ordfører og „Morgenbladet" til sit Organ i Pressen, de vil gaa betydelig langt i Udgifter til militære Formaal. Dette viste sig aldeles afgjort, da Bojsen under Forsvarslovens Behandling med megen Overlegenhed lod Hørup vide, at han (Bojsen) og Venstres Flertal havde en ganske anden Mening om Forsvarssagen end Hørup. Og det viste sig endnu klarere, da der skulde vælges Udvalgsmedlemmer til Fæstningsudvalget. Thi den bojsenske Gruppe satte den jyske Bonde, Jens Sørensen (Vitved), ud af Udvalget, fordi man vidste, at han var en bestemt Modstander af Militarismen. Og saa satte man i hans Sted Neergaard ind, fordi man vidste, at han holdt paa en yderligere Udvikling af vort Forsvar. Og yderligere har „Morgenbladet" Gang efter Gang erklæret, at vort Forsvarsvæsen paa en eller anden Maade burde ordnes.

Men spørger man nu, *hvad* det bojsenske Flertal da vil gjøre for Forsvarssagen, saa faar man kun Besked om, hvad det *ikke* vil. Det vil ikke have Kjøbenhavn befæstet, idetmindste ikke uden med Folkethingets Samtykke. Derimod synes man ikke at ville være uvillig til andre befæstede Anlæg hist og her. Kun saameget er vist, at de vil gaa med til extraordinære Foranstaltninger paa Forsvarsvæsenets Omraade, og at saadanne Foranstaltninger koster mange Penge, det siger sig selv. — Det er derfor ikke uden Grund, naar Højre stadig spørger Bojsen og hans Meningsfæller paa dette Omraade, hvad de da egentlig vil. Thi de taler stadig om, at de vil noget, men intet Menneske kan faa at vide, hvad de vil. Men Vælgerne har akkurat den samme Grund til at spørge Bojsen og hans forsvarsvenlige Meningsfæller, hvad de vil. Idetmindste har de Grund til at spørge, hvormange Penge de omtrent har tænkt at vi skal af med, foruden dem, vi giver til Militarismen til dagligt Brug.

Hørup og de, der paa dette Omraade er hans Meningsfæller, siger derimod omtrent saaledes: Vi saa helst, at de militaristiske Udgifter blev sat et

meget betydeligt Stykke ned. Det Halve af hvad vi giver til ordinære Udgifter kunde være mere end nok. Men foreløbig retter vi kun vore Bestræbelser paa at faa sagt Stop, saa vi ikke kommer endnu højere op. Og vi giver ikke en Øre til extraordinære Foranstaltninger og Befæstninger. Thi vi tror, at disse Penge ere ikke alene spildte, da vi ikke kan stille noget anstændigt Forsvar op mod en Stormagt, men vi tror, at jo mindre vi gjør, desto sikrere er vi.

Heri er jeg ganske enig med Hørup. Jeg vil ikke have nogensomhelst Fæstninger hverken ved Kjøbenhavn eller andetsteds. De bojsenske Befæstningsanlæg — hvor de nu skulde være — er mig akkurat ligesaa meget imod som Kjøbenhavns Befæstning; og skulde de due til noget, vilde de formodentlig blive ligesaa dyre. Jeg har megen personlig Sympathi for Bojsen. Men det er mig dog ikke tilstrækkelig Grund til at følge ham i en Politik, som efter de Udtalelser, han lod falde i Folkethinget i denne Samling, og efter den Sammensætning han sørgede for, at Fæstningsudvalget fik, vil føre til yderligere militære Byrder.

Det er dette jeg mener, at Vælgerne bør forstaa. Den bojsenske Venstrepolitik har blandt andet „*Forsvarets Ordning*“ paa sit Program. Og enhver, der forstaar sig det mindste paa Politik, véd, at „Forsvarets“ Ordning, det betyder Masser af Penge. Den hørupske Politik derimod betyder: Intet extraordinært til Forsvaret og helst Indskrænkning i de ordinære Udgifter. — Derfor var, — paa en enkelt Undtagelse nær — alle, der slutte sig til den hørupske Politik, Modstandere af Forligstilbudet i Paasken, medens derimod et betydeligt Antal af den bojsenske Gruppe var stemt for det. Og dette kunde der være nogen Rimelighed i; thi de kunde med en vis Ret ræsonnere som saa, at skulde de have Forsvaret ordnet, saa kunde de ligesaa godt bevilge 8 Millioner til Kjøbenhavns Befæstning som til andre Fæstningsanlæg. Og dette er jo ganske rigtigt. Enten man graver Pengene ned til Fæstningsværker om Kjøbenhavn, som Højre vil, eller man graver dem ned et andet Sted paa Sjælland eller i Jylland eller hvor nu de forsvarsvenlige Venstremænd vil have dem nedgravet — det er Hip som Hap.

Det er dette, som Folk skal tage i Betragtning, naar de vil dømme mellem den bojsenske og den hørupske Venstrepolitik. Og kjender jeg Folk ret her i Landet, saa vil de sige omtrent som saa: Hørup har naturligvis Ret. Det kan ikke nytte, at vi øser Penge ud hverken til Kjøbenhavns Befæstning eller til andre extraordinære Forsvarsforanstaltninger, for vi er de Smaa og det kan ikke nytte, at Smaafolk vil indbilde sig, at de kan tage Kampen op med Stormagter. Saadan vil Folk sige. Men dersom man deraf vil slutte, at saa vil de ogsaa politisk støtte den hørupske Politik, saa er dette vistnok en Fejltagelse. Nej, de vil sige: Men Frede Bojsen, det er nu alligevel en grov flink Mand, og han er nok Grundtvigianer, og Søn af den gamle Bojsen i Stege. Ham holder vi paa. Og Enden paa det bliver altsaa formodentlig, at man giver den hørupske Politik *Ret*, men man giver den bojsenske Politik sine *Stemmer*. Thi saadan er vor Politik for Øjeblikket, at man følger den Politiker, man bedst kan lide. Man spørger ikke om, hvad han vil, men man spørger, om han er Grundtvigianer eller Missionsmand eller Fritænker. Og saa ser man ikke, hvilket modbydeligt Hykleri dette kan føre til. Thi har politiske Førere og politiske Blade først gjort den Opdagelse, at man spørger ikke om, hvad Politik de har, men først om, hvad de mener om religiøse Spørgsmaal, saa vil Fristelsen være stor til særlig at lægge sig efter den religiøse eller irreligiøse Anskuelse, som der i Øjeblikket er Brug for. Er det Grundtvigianisme Folk forlanger, — nu vel! Saa dukker der Redaktører op som Grundtvigianere, skjøndt man før har vidst, at de var Fritænkere. Men forlanger Folket en anden Gang Fritænkeri — gudbevares! Saa er man ogsaa til Tjeneste. —

Jeg vil slutte med at sige: Jeg har stor personlig Agtelse for Bojsen, jeg har i mange Retninger de samme Sympathier som han. Men hans Ordning af Forsvaret, og alt, hvad det kan føre med sig, det vil jeg ligesaa lidt være med til, som jeg vil være med til Kjøbenhavns Befæstning. Det ene er for mig ligesaa galt som det andet. I den Henseende er jeg fuldstændig enig med Hørup: Jeg vil ikke binde mig ved nogensomhelst Løfte om en „Ordning af Forsvaret“. Thi saadant et Løfte det betyder 8 Millioner fordoblet adskillige Gange. Jeg vil helst have Militærudgifterne indskrænket til det mindst mulige, men under ingen Omstændigheder gaa ud over, hvad der nu ordinært anvendes dertil. Thi dette er allerede altfor meget.

Arbejdernes Sammenhold.

„*Hvad kan det nyt'e?* Smaafolk er og bliver Smaafolk, og de vil altid være magtesløse, hvordan man saa vender og drejer dem“, siger modløse Folk, naar Talen er om Arbejderforeninger. Og det er naturligvis en god Ting at se sig for, inden man handler. Men vi Danske har det undertiden ligesom *Stodderne*, vi anbringer Sparsommeligheden paa urette Sted. Om vi lod *Modløsheden* raade over for *Galskaber*, som Kanoner og Geværer, det vilde sikkert ikke bringe Landet noget nævneværdigt Tab. Men for hver Dag der gaar hen, inden Arbejderne bliver fast organiseret, vil Tusinder af fattige Arbejdere komme til at lide Nød, mindst en Dag mere. Thi grundige Forbedringer i deres Kaar synes Arbejderne ikke at kunne vente, før de selv bærer Kravene frem.

At Enighed gjør stærk, er jo da noget, som vi ellers overalt erkjender. Den Sten, som én ikke kan rokke, kan *flere* magelig vælte. Og der er i Naturlæren noget, der hedder „*de mindste Virkningers*

Princip." Efter det kan et lille Barn faa en stor Kirkeklokke til at ringe, naar Tagene i Rebet blot anbringes saadan, at det hver Gang forstærker Klokkens fra først af meget lille Udsving.

Paa samme Maade kan man jo helde Vandet af af et stort Kar, ved hver Gang at understøtte den Bølgebevægelse, Vandet kommer i ved det første lille Tag. Og ser man nøje til, vil det til syvende og sidst vise sig, at det overalt i Naturen er de mange Smaafolk, der frembringer de store Arbejder.

Det er denne Understøttelse af Klokkens Udsving eller af Karrets Bølgegang, som Menneskene skal besørge gjennem deres Foreninger. Hver enkelt kan ikke frembringe de store Bølger i Folkets store Kar, en Forening kan heller ikke gjøre det med *et Tag*, men ved stadig at give Bevægelsen ny Fart, kan man omsider naa en stor Virkning. Thi *idelig Dryp udhuler Sten*, og et dygtigt Arbejde bærer altid nogen Frugt.

Se kun hvor vidt Bønderne med smaa Midler er naaet i det sidste Aarhundrede, skjønt man ogsaa i 1788 sang paa den Vise, at *det intet kunde nytte, for Bønderne var nu en Gang skabt til at være Trælle.* Og hvor store Fremskridt har de kjøbenhavnske Arbejdere ikke gjort siden 1870. Den Gang brød ingen sig om dem. Men nu er de en Magt, som alle Politikere regner med, og som Arbejdsgiverne ofte maa bøje sig for. Alt sammen Virkninger af de to Tryllemidler: *Organisation* og *Oplysning.*

Men naar disse Midler ellers kan anvendes overalt, hvorfor skulde Landarbejderne saa ikke ogsaa kunne bruge dem, naar de blot har — *Villie* og *Mod.*

De kan ganske vist ikke naa det alt sammen med et Slag. Men Rom blev jo heller ikke bygget paa én Dag. Og der er næppe noget vundet ved at slaa for store Brød op i Begyndelsen. Foreningernes Maal maa være at tale Arbejdernes Sag i de daglige økonomiske Forhold saa vel som paa det politiske Omraade. Men det er naturligt, at man begynder med at søge Oplysning om de forskjellige Spørgsmaal. Derved ruster man sig til at tage fat paa Opgaverne efterhaanden som de melde sig.

Det første Arbejderne selv skal gjøre, det er imidlertid at kaste Modløsheden overbord. Saa kan de for Resten gjærne begynde ganske smaat paa Arbejdet. Men en Begyndelse maa der til, for det er kun i Æventyrets Verden man kommer dumpende til Lykken.

Det vil sikkert være til Venstres og dermed til Gaardmændenes Fordel, at Arbejderne staar selvstændigt organiseret i deres Foreninger; thi *to frie Mænd* kæmper bedre ved hinandens Side, end *en fri Mand og en Træl.*

Men det er her i første Række *Arbejdernes egen Sag* det kommer an paa. Det er deres egne Krav de skal bære frem, og derfor maa de frem for alt have *Selvstyre.*

Vi trænger ikke til „*Arbejderforeninger*", der regeres af *Bønder* eller *Godsejere*, *Præster* eller *Fabrikanter.* Det er noget, som Højre har Eneret paa. Mænd og Kvinder af andre Klasser bør støtte Sagen som bidragydende Medlemmer. Men *Valgretten* maa være hos Arbejderne selv. Derpaa bør man kunne kjende Venstremænds Frisind, at vi vil unde Arbejderne samme Frihed i Ledelsen af deres egne Sager, som vi forlanger i alle vore Forhold.

Om Sommeren, naar Rigsdagen ikke er samlet, plejer Venstremænd jo at fordrive Tiden med den yndede Sport, at maale hinanden Skæppen fuld. Hvad om de som ingen Trang føler til et sligt Maalerarbejde nu gav dem til at organisere de Mænd og Kvinder, der endnu saa haardt føler *Stavnsbaandets* Tryk? Saa blev Sommeren i dette *Jubilæumsaar* (!) dog brugt til noget nyttigt.

Hvis nogen ønsker skriftlige Raad fra mig, om Oprettelsen af Arbejderforeninger, skal jeg gjærne være til Tjeneste, — ligesom jeg uden noget Vederlag kan holde et begrænset Antal Foredrag om denne Sag.

Hjørlunde ved Slangerup, d. 25. April 1888.

J. P. Sundbo.

En Indsigelse imod Krigen og Militarismen.

Meddelt af Kand. *Poul Sveistrup.*

Et Selskab af unge franske Fredsvenner har offentliggjort et veltalende Opraab imod Krigen, der sikkerlig vil blive læst med Bifald ogsaa her i Landet.

Opraabet lyder i det væsentlige saaledes:

Forbandelserne mod Krigen ere hverken sjældne eller nye i denne Verden. Det synes, som alt maa være sagt, der kunde siges mod denne af Menneskene opfundne, afskyelige Landeplage. Tusindaarig Vane har nu gjort den menneskelige Aand fortrolig med Tanken om Myrderi og Blodsudgydelse, hvor modsat end denne Tanke staar overfor Kristendommen og selv den laveste Sædelæres Grundsætninger. Det forunderligste er, at Krigen har baade sine Forsvarere og Tilhængere. Man træffer Mænd, der, idet de paaberaabe sig Fædrelandskjærlighed eller en eller anden tom filosofisk eller social Lære, ikke undse sig ved at anerkjende de stærkes Ret over de svage, blodige Kampe og Brodermord mellem to Lande eller Partier, og al den Nød og Elendighed en saadan Kamp fører med sig.

Ikke desto mindre synes Tiden nu at være kommen til en fredelig Omvæltning i saa Henseende. Den menneskelige Samvittighed vaagner endelig, og i Folkenes sande Interesse rejser den en mægtig Indsigelse mod Krigens Daarskab. Man maa haabe, at den Dag ikke er fjærn, da man ikke længer kan anvende *Joseph de Maistres* mørke Udtalelse paa det civiliserede Samfund: „Jorden er kun et uhyre Alter, hvorpaa alt levende bliver offret."

Krigsskatten hviler tungt paa de menneskelige

Skuldre. Lad os en Gang se, hvad Krigen nøjagtig koster de Folk, der fører den.

I fjorten Aar siger Økonomen *P. Leroy-Beaulieu* fra 1853—1866 udgav Europa og Amerika i Krigsomkostninger 48 Milliarder francs (1 Franc er 72 Øre. En Milliard = et tusinde Millioner, — altsaa over 34 tusinde Millioner Kroner) — hvilken uhyre Sum har tjent til at lade 1,800,000 Mænd forsvinde af Jordens Overflade.

I Følge meget nøjagtige statistiske Oplysninger, der ere offentliggjorde af Londoner Fredsselskabet, beløber Tabet af Menneskeliv i de forskjellige Krige, der ere førte fra 1855—1880, sig til 2,188,000, dels dræbte i Krigen, dels døde som Følge af Saar; og Omkostningerne beløbe sig 66 Milliarder 325 Millioner francs.

Vi kunde give flere statistiske Oplysninger, der mangler os ikke paa Dokumenter, men vi foretrække at henlede Læserens Opmærksomhed paa den nuværende Stilling, det vil sige Fredshærens sørgelige Følger; vi ville blot holde os til Frankrigs Finanslov.

Istandsættelsen af Krigsmateriellet kostede fra 1841—1874 to Milliarder. Flaadens og det samlede Hærvæsens Budget beløber sig aarlig til ni Hundrede Millioner francs. Ni Hundrede Millioner aarlig svarer, med en Rentefod af 5 Procent, til en Kapital paa 45 Milliarder francs; det vil sige det samme, som hvad Halvdelen af Frankrigs Jord er værd.

Føj hertil Renter af en uhyre Statsgjæld ($24^1/_2$ Milliard, hovedsagelig optaget for Krigens Skyld), og de 500,000 Mænds Arbejdskraft, der i 5 Aar holdes under Fanen, tilføj endvidere de Tab, der følger for Handel, Industri og Kunst, de Anstrængelser der gjøres med saa meget Snille for at fremme Menneskehedens Ødelæggelse, og de kan forstaa, hvor megen Sandhed der ligger i den berømte Økonom *Frederic Passys* Ord: „Man har opgjort den krigerigske Hæders Regnskab, og man har fundet, at det var en Fallents Regnskab."

Vi tro det ikke nødvendigt at slutte denne sørgelige Fremstilling af Krigens Onder med at opregne alle de Forbrydelser og Rædsler, den medfører, og al den Grusomhed den retfærdiggjør. Man har med Rette sagt, at der ikke gives nogen Forbrydelse, der straffes strængt i Fredstid, uden at den blev begaaet ustraffet i Krigstid. Rov, Brand, Voldtægt, Myrderi, det er de sejrende Hæres Handlinger, Ruiner, Taarer, Blod, det er det, den forbandede Krig fører i sit Skjold.

Flere Beviser ville være overflødige. I Henseende til Folkets materielle Vel, Retfærdighed og Menneskelighed, vil Krigen og Fredshæren (der kun er en Krig i det skjulte) blive fordømt, selv af dem, der anse den for en Nødvendighed. Men det er ikke nok at paapege Ondet, man maa ogsaa vise Midler derimod.

Dette Middel, som de Selskaber, der sammen med os arbejde paa det store Værk, at gjennemføre en almindelig Fred, have anvist og omtalt som det bedste, er: Mellemrigsk Voldgift. At danne mellem Landene en fast Domstol, der skal have sin egen Lovbog, som da skulde træde i Stedet for Krigens forbryderiske Fremgangsmaade, at stille Folkene lige med de enkelte Mennesker og som Følge deraf underkaste deres Stridigheder Voldgift, ligesom de enkelte Mennesker maa underkaste sig hver Stats Domstol, paa denne Maade at kunne afskaffe de faste Hære, det vil sige den afskyelige Angrebskrig, dette er Maalet, det er Hensigten med denne fredelige Omvæltning, hvis Sag vi søge at tale.

Og man kan ikke sige, at vi bevæge os blot paa Indbildningskraftens Omraade. Dette frugtbringende Middel har allerede staaet sin Prøve. Henved tredssindstyve Trætter mellem forskjellige Folk har, takket være det, fundet en for begge Parter hæderlig Afgjørelse. Omkostningerne have været en Ubetydelighed mod hvad den mindste Krig har kostet, ikke en Draabe Menneskeblod er bleven udgydt. Hvilken Sejr over Barbariet! Hvorfor kan ikke det, som hidtil kun har været enkelte heldige Tilfælde, blive en fast Regel? — Hvorfor skulde ikke Folkene, der ere trætte af at bortødsle deres Blod og Penge, slutte sig sammen om at nedsætte en mellemrigsk Domstol, for hvilken de kunde bringe deres Trætter, der nu truer deres Ro og Liv.

Man indvender, at Krigen altid har været til. Men bestod da ikke Slaveriet, dette Barbariets anden Arv fra gamle Dage, endnu ikke for tredive Aar siden i det fri Amerika? Den Gang kunde man ogsaa sige: Slaveriet har altid været til. Det *kan* ikke afskaffes. Og *nu* er det afskaffet! Ganske vist opnaaede man ikke denne Sejr uden Smerte, den har kostet meget Blod og mange Taarer; men her er det ikke nødvendigt at gribe til saa voldsomme Midler, naar kun Størstedelen af Menneskene, nogle for Interessens, andre for Retfærdighedens Skyld, ville forene sig for at modarbejde Næverettens Herredømme.

Sagen gaar blot ud paa at fremme Brugen af Voldgift; hvilken Mand med Hjærtet paa rette Sted vil afslaa at arbejde for denne Sag?

Sæt Dem saa til Arbejdet, hvem De end er, og hjælp først ved at bifalde det, saa ved at paavirke Andre og hvis De kan, ved Gaver, søg at udstrække Fredsforeningens ædle Bestræbelser over hele Jordkloden. De, som her paakalde Deres Følelser for en god Sag, ere ganske vist kun unge Mennesker, men det er vel ikke nogen Grund til med Ringeagt at vende en god Sag Ryggen? — Her er ikke Tale om at udbrede denne eller hin sociale Mening, at forsvare denne eller hin politiske eller religiøse Anskuelse, vi er ikke Sektere, vi er, eller rettere, haabe at være Fædrelandets og Menneskehedens Venner. Vi ønske vort Land al mulig Lykke, men vi kan paa den anden Side forstaa, at denne Lykke ikke kan blive det til Del, førend den nuværende Tilstand ophæves, der gaar under Navn af Fred, men som er, hvad vi allerede før har sagt, kun en Krig i det skjulte. Hvis man ikke længer brugte Borgernes Penge for at skaffe sig Midler til at udgyde deres Blod, vilde Handel og Industri blomstre op paany, Agerbruget vilde ikke

mangle Kræfter, og Undervisningen kunde blive langt bedre.

Vi forlanger ganske vist ikke, at Frankrig skal staa ubevæbnet under de nuværende stadige Trusler fra vor Nabo hinsides Rhinen. Hvad vi og alle ligesindede Selskaber ville, er at rejse en Bevægelse for at faa alle evropæiske Stater til samtidig og efterhaanden at indskrænke Krigsomkostningerne. Det er et højt Maal, vil man sige, og nogle ville smile og tænke paa vor Ungdom og ringe Antal, men vi have den Tro, der kan gjøre Underværker, og desuden viser Historien os ofte, at hvad der var Indbildning i Gaar, kan blive til Virkelighed i Dag. Kom altsaa og hjælp os alle I, der tro paa Fremskridt, og for hvem Broderlighed ikke blot er et tomt Ord. Hjælp med paa Værket, hvilken end eders Alder, Anskuelser og Samfundsstilling kan være. For at blive Tilhænger af Fredssagen er det nok at være Frihedens, Retfærdighedens og Menneskehedens sande Ven. Gid alle de, der gjøre Fordring paa dette smukke Navn, vilde forene sig om at række Haanden over Folkenes Grændser, og vore Efterkommere vil se den lykkelige Dag komme, hvor den sidste Kanon smeltes om til Plovjern, og hvor Freden lyser som en ny Morgenrøde paa den gjenfødte Menneskekjærligheds Pande.

Ærede Læsere, der ville støtte Fredsbestræbelserne her i Landet, kunne gjøre dette ved at slutte sig til Dansk Fredsforening, hvis Formand er Folkethingsmand *F. Bajer*, Korsgade 56, Kjøbenhavn N., og ved i hver sin Kreds at stifte Afdelinger af denne Forening.

Maanen.

I.

Højt hævet over Jordens Strid og Møje vandrer Maanen sin Gang hen over vor natlige Himmel. Der er noget vist beroligende ved dens runde Aasyn, hvorfor man jo ogsaa vil sige, at det for ulykkelige Elskende skal være en Trøst at beskue den. — I Byerne spiller Maanen ingen videre Rolle. Gas og elektrisk Lys har saa at sige gjort den overflødig, og naar man engang imellem tilfældigvis kommer til at se op til den, bliver man ganske overrasket. Man synes den hører kun hjemme paa Landet. Men her spiller den da ogsaa til Gjengjæld en meget stor Rolle i de lange mørke Efteraars- og Vinteraftener. Disse Aftener er nemlig Mødernes Tid paa Landet, og det er vistnok ingen Overdrivelse at sige, at hvis Maanen ikke med sit venlige Lys ledsagede Folk frem og tilbage, saa vilde alle disse Møder næsten have været umulige. Under alle Omstændigheder vilde de ikke have faaet saa talrigt Besøg som nu. Maanen spiller en stor Rolle i Folkeoplysningens Tjeneste. Som bekjendt har Scavenius lukket Skolerne for de Møder, han ikke kan lide. Men det vilde have været en langt mere virksom Foranstaltning om han havde slukket Maanen. — Vi staa derfor saa at sige alle i Gjæld til Maanen, forsaavidt vi sætter Pris paa Folkeoplysningen. Men i Reglen paaskjønner vi ikke dens Tjeneste. Vi er gnavne paa den naar den er borte, uden at være tilstrækkelig taknemmelige, naar den viser sig. De allerfleste betragte den som et Slags Tyende, hvis Opgave det er at holde Lygten mens de gaar eller kjører, uden at bryde sig om, hvorledes det egentlig forholder sig med dens Natur og Væsen. Men dette er ikke rigtigt. Vi bør give enhver sit.

Det første Spørgsmaal, der rejser sig for den tænksomme Betragter af Maanen, er om dens Afstand fra Jorden, dens Størrelse og hvorfra den faar sit Lys. Dette vèd imidlertid de allerfleste Besked om. At den er godt 50,000 Mile borte, at den er 469 Mile i Gjennemsnit, og at det er Solen, der oplyser den, det hører altsammen med til vor Børnelærdom. Men dertil indskrænker ogsaa de flestes Viden sig. Faa vèd Besked om, hvorledes Maanen er blevet til og hvordan dens Natur er.

Hvad Maanens Tilblivelseshistorie angaar, saa antages det nu for det sandsynligste, at den saa at sige er en Datter af Jorden, ligesom Jorden er en Datter af Solen. De Lærde mener nemlig, at hele vort Planetsystem, d. v. s. Solen med de 8 Stjerner, der ere afhængige af den og hvoraf Jorden er en af de mindste, — at alle disse Kloder fra Begyndelsen af var samlede i Solen, der saaledes dengang havde en ganske anderledes uhyre Størrelse end nu. Denne uhyre Kugle bestod, ligesom Solen nu, af glødende Gasarter, og ved den stærke, omdrejende Bevægelse, hvori denne Kugle var, rev efterhaanden forskjellige Stykker sig løs fra den, og dannede sig til flere større og mindre selvstændige Kugler, der drejede rundt i forskjellige Afstande om den oprindelige Solkugle. Vor Jord er altsaa et saadant løsrevet Stykke af Solen, og det er da ogsaa bevist, at der paa Solen er ganske de samme Stoffer som paa Jorden, men naturligvis alle i flydende eller dampformet Tilstand, paa Grund af den umaadelige Hede. Vor Jord var altsaa ogsaa i sine første Tider en saadan glødende Dampkugle. Men efterhaanden, — i Løbet af Millioner af Aar, — afkjøledes den saa Livet kunde skabes og udfolde sig paa den. Men medens den endnu var i sin glødende Tilstand, fødte den selv en Datter, nemlig Maanen. Sagen var nemlig den, at den glødende Jord bevægede sig selv med uhyre Hastighed om sit eget Midtpunkt, og de yderste Lag af den kunde saa ikke følge med under den hurtige Omdrejning. Disse yderste Lag rev sig løs fra Midten af Kuglen, og dannede først en Ring omkring Jorden. Denne Ring skulde i Tidernes Løb blive til vor Maane. Den rullede sig nemlig ikke straks sammen til en Kugle. — Rimeligvis er det gaaet saadan til, at denne Ring først er bristet paa forskjellige Steder, og at disse Stykker af Ringen ved den hurtige Omdrejning har antaget Kugleform. Disse mindre Kugler omkredsede saa Jorden, der saaledes i sin første Ungdom var forsynet med en

hel Skare af smaa Maaner. Men som det gjærne gaar i Verden, at de store sluger de smaa, saaledes gik det ogsaa her. Der var nemlig en indbyrdes Tiltrækningskraft mellem alle disse smaa Maaner. Men da de store trak stærkere end de smaa, saa nærmede disse sig bestandig mere til hine og styrtede tilsidst ned i dem, ganske ligesom de Smaalegemer, der fare omkring i Verdensrummet, blive tiltrukne af Jorden, naar de komme den for nær, og falde ned paa den som Stjærneskud. — Vor nuværende Maane var altsaa oprindelig kun det største Stykke af den fra Jorden løsrevne og siden bristede Dampring. Men efterhaanden tog den Magten fra de andre Stykker og tvang dem til at kaste sig i dens Favn. At den ikke selv styrtede ned paa den langt større Jord igjen, skyldes den Omstændighed, at den ved sin Fødsel var kommen i en passende, ærbødig Afstand fra sin store Moder, ligesom Jorden paa sin Side var kommen i en passende Afstand fra sin Moder, Solen.

Men det mærkelige er, at vi, efter de Lærdes Mening, endnu paa Maanen kan se tydelige Spor af dens Tilblivelseshistorie, nemlig Spor af, at de mindre Maaner er faldet ned paa den. Betragter man nemlig Maanen gjennem en god Kikkert, opdager man, at der fra to af dens højeste Bjærge udgaar nogle mærkelige, stærkt lysende Striber. Man var længe uenig om, hvorfra disse Striber stammede. Nogle antog, at det var størknet Lava, og hidrørte fra den Tid, da der endnu var ildsprudende Bjærge paa Maanen. Men da Striberne strække sig over henved Halvdelen af Maanens Overflade, er denne Antagelse aabenbart urigtig. Thi Lavastrømme kan ikke have en saa uhyre Længde. Man maatte derfor se at finde paa en anden Aarsag. Striberne udgaa, som sagt, fra to af de højeste Ringbjærge paa Maanen. Vi skulle senere komme til en nøjere Beskrivelse af disse Ringbjærge, og bemærke kun her, at et Ringbjærg bestaar af høje Volde med en kredsrund Aabning i Midten. Man mener nu, at disse højst mærkelige Ringbjærge ere opstaaede den Gang de mindre Maaner faldt ned i den nuværende. Lad os tænke os Maanen paa den Tid, da den var ved at afkjøles, og gaa over fra flydende til fast Tilstand. Der har da dannet sig en tynd, fast Skorpe om den glødende Kærne. Lad os tillige huske paa, at den allerede har tiltrukket de fleste af de mindre Maaner, der vare opstaaede ved Sprængningen af den før omtalte Ring. Men der er endnu nogle tilbage, omtrent af Størrelse som de store Ringbjærge. Men ogsaa paa disse udøver den store Maane sin Tiltrækningskraft, de kommer nærmere og nærmere, og styrte tilsidst ned paa den. Hvilken Virkning maatte nu denne Nedstyrtning have? Den nedstyrtende Klode maatte slaa Hul paa den tynde Skorpe, som omgav Maanens glødende Kærne; den trængte dybt ind i Maanes glødende Masse, smeltede derinde og bidrog derved til at forøge Indholdet af Maanekuglen. Den faste Skorpe omkring Maanen kunde ikke rumme det forøgede Indhold og slog derfor store Revner. Igjennem disse Revner trængte det ildglødende Indhold sig frem og udfyldte Spalterne. Efterhaanden stivnede ogsaa de Stoffer, som havde udfyldt Revnerne, men da disse Stoffer altsaa ere af en nyere Oprindelse end den gamle Klippebund, der omgiver Revnerne, have disse en større Glans end hin, og her har vi altsaa Forklaringen til de lysende Striber, der trække sig hen over Maanens Skive, og som i store Kikkerter ses meget tydeligt. Der er visse Egne af Maanen, der er fulde af saadanne større og mindre Huller med en højere eller lavere Vold omkring. Man mener, at alle disse Huller stamme fra den Masse smaa Kloder, hvori Ringen delte sig, da den sprængtes, og som saa efterhaanden ere faldne ned paa den største af dem.

Disse Begivenheder i Maanens Historie, som bevirkede, at den fik sin nuværende Størrelse, ligger vel Millioner af Aar tilbage i Tiden. Men, som jeg før bemærkede, blev Maanen efterhaanden afkjølet. Alle Kloder i vort Planetsystem har nemlig, som sagt, en Gang været i samme ildflydende Tilstand som Solen nu er. Men ligesom en Jernkugle, om den end er nok saa glødende, efterhaanden afgiver sin Varme til den omgivende Luft, saaledes afgiver Kloderne efterhaanden deres Varme til det omgivende kolde Verdensrum. Jo større Kloden er, desto langsommere gaar Afkjølingen for sig, jo mindre desto hurtigere. Det er selvfølgeligelig først de yderste Dele, der bliver afkjølede. Der danner sig en Skorpe omkring Kloden, som bliver tykkere og tykkere, medens dens Indre endnu er i glødende Tilstand. Da Maanen kun er en forholdsvis lille Klode, er Afkjølingen her indtraadt forholdsvis hurtigt. Da Jorden endnu som en glødende Sol, der lyste og varmede, svævede om i Verdensrummet, da var Maanen allerede kommen saa vidt, at den var i fast Tilstand ligesom Jorden nu. Maanens Natur har engang været ganske ligesom Jordens er nu. Den har haft Luft og Vand, den har indeholdt alle Betingelser for Livet og hele den Virksomhed, som knytter sig til Livet. Have har rullet sig hen over den i hine store, dybe Dalsletter, der tydeligt vise sig, ogsaa for det blotte Øje, som mørke Pletter paa den blanke Skive. Paa Fastlandet har engang Planter og Dyr, muligvis ogsaa højere Skabninger, engang levet et lykkeligt Liv. Maaske har Naturen paa Maanen endogsaa været langt rigere og yppigere end her paa Jorden. Sagen er den, at alle Legemer paa Maanen ere langt lettere end paa Jorden, fordi Maanens Masse er mindre end Jordens. Og dette har øvet en heldig Indflydelse paa hele Udviklingen. — Det var Maanens lykkelige Dage, — hvis da det at kunne bære Livet frem, er en Lykke for en Klode. — Vi skulle i en følgende Artikel se, hvorledes Forholdene nu er paa vor nærmeste Nabo i Himmelrummet.

Meddelelser.

Paa Mellerup Højskole har Eleverne fra sidste Vinter oprettet en Understøttelsesforening for ubemidlede Karle og Piger, der ønsker et Ophold paa denne Skole. I det Haab, at der ved Oprettelsen af en saadan Forening er imødekommet et Ønske hos mange, opfordres alle i Landets forskjellige Egne, der har Lyst til at være Medlemmer og særlig forhenværende Elever fra Mellerup Højskole, til at indmelde sig til et af undertegnede foreløbig valgte Bestyrelsesmedlemmer.

Man tegner sig for et aarligt Bidrag, og Indmeldelserne ønskes hurtigst muligst, for at Understøttelsen ogsaa kan komme Karleskolen til Gode førstkommende Vinter.

Nærmere Oplysning faas hos Undertegnede eller gennem Foreningens Love, som faas hos Bestyrelsesmedlemmerne mod at betale Porto.

Den nuværende Bestyrelse betragtes kun som foreløbig valgt. Til Sommer ventes afholdt et større Elevmøde paa Højskolen, ved den Lejlighed foretages nyt Bestyrelsesvalg.

Niels Peter Nielsen.
Gmd. Ole Nielsens Enke,
Gundsømagle, Ølstykke.
Bestyrer *Søren Peter Sørensen,*
Ødum Præstegaard,
ved Hadsten St.
Jens Kr. Nielsen,
Ladelundgaards Mejeri,
Brørup St.
Simon P. Hansen,
Hyllested ved,
Fuglebjærg.
Andreas Jensen Hedelund,
Stige, Odense.
Otto Jensen,
hos Peter Sørensen Maar,
Tørring ved Lemvig.
Andreas J. Petersen,
Gjern ved Silkeborg.
Andreas Petersen,
Haldtaastrup ved Hobro.
Kristen I. Duelund,
Odgaard ved Lyngs,
Thy.
Niels Bigum,
hos Kjøbmand Jensen,
Jebjærd, Salling.
Jørgen Nielsen,
Lærer i Mellerup ved
Randers,
(Formand.)

Sorø Højskole,

som er overtagen af Undertegnede, aabnes i den nye Bygning til Novbr. (for Karle).
Marvede Præstegaard pr. Karrebæksminde. i Maj 1888.
F. Møller, Præst. **Jutta Møller,** f. Bojsen. **C. Bjerre,** Kapellan.

Dalum Landbrugsskole

v. Odense indbyder til et nyt Skolehold (Nov.–Maj). Understøttelse kan søges gjennem Amtsskoleraadene.

Vestbirk Højskole

ved Horsens.
Undervisning for Karle fra November til April i de almindelige Højskolefag.
I en særskilt **Haandværkerafdeling,** der ledes af Arkitekt **Anton Hansen,** gives hver Dag Undervisning i geometrisk Tegning, Frihaandstegning, Projektionstegning og Fagtegning, med særligt Hensyn til det praktiske Livs Krav.
Betaling for Kost, Ophold og Undervisning i alle 5 Maaneder 145 Kr. Enkelte Maaneder 30 à 32 Kr.
Grønvold Nielsen,
Forstander.

Kjøbenhavns Højskoleforening,
Helgolandsgade 14, 1. Sal,
tæt ved Banegaarden og Udstillingen.
Harald Holm.

Udstillingsgjæster

og andre Tilrejsende kan fra 1ste Maj for rimelig Pris faa Værelse og Kost for enkelte Dage eller for længere Tid paa **Københavns Højskole,** Chr. Winthersvej 25, Kjøbenhavn V. Hvem der ønsker at sikre sig Plads, maa helst i Forvejen skrive til mig derom. **F. Falkenstjerne.**

William Penn.

En Skildring af en berømt Frihedsmand.
Af **Fernando Linderberg.**
Faas i alle Boglader, Pris 0,75.
større Partier 0,50, paa Hospitalsvej 4. Frederiksberg.

Spørgsmaal.

En Mand, der har arbejdet som Friskolelærer i 16 Aar og derved ofret sin Formue og sine bedste Kræfter og i den Tid har samlet sig lidt Gjæld og 8 raske, ukonfirmerede Børn, der ikke savner andet end Føde og Klæder, har nu havt Held til paa billige Vilkaar at kjøbe en lille Ejendom, der sammen med en anden Forretning nok kan føde Familjen, men som han umulig kan beholde, hvis han ikke kan faa et Laan paa 1500 Kr. med Pant i Ejendommen efter Kreditforeningslaanet. Hvis det mulig skulde findes en Mand eller Kvinde, der kunde raade Bod herpaa, bedes de at indsende et Brev, mrkt. „Menneskelig Hjælp, 10—15“, til dette Blads Kontor.

Folk fra Landet,
som kommer til Kjøbenhavn i Udstillingstiden, kan bo hos L. Rasmussen, Lykkesholms Allé, Nr. 5 A, 2den Sal til venstre.

Elegante Rejsehaandkufferter,
særdeles rummelige og solide, anbefales enhver à 5 Kr. pr. Stk., har før kostet 12 Kr. pr. Stk. Forsendes fra J. Knudsen, Bajlum pr. Roslev St.

Mærk! To unge Mennesker, der ønsker at blive uddannede til enten at tage 1ste Del af Skolelærereksamen eller Præliminæreksamen, kan komme i Huset hos Undertegnede. Der er udmærket Lejlighed til at blive vejledet og faa Øvelse i den praktiske Skolegjerning.
Betalingen er for Kost, Logi og Undervisning 400 Kr. om Aaret.
Kristrup v. Randers, April 1888.
M. Lind, Lærer.

Rasmussen & Olsens
Bogtrykkeri,
Gothersgade 48,
anbefaler sig med smukt udført Arbejde til overordentlig billige Priser.

Bandagist Th. Bjerring,

Sygeplejeartikler & Forbindstoffer,
1, Frederiksberggade 1,
„Røde Kors“ ved Siden af Apotheket.

Undertegnede anbefaler sit velassorterede Lager af reelle Vine, Rom, Cognac, Puncheessentser & Likører.

Særlig anbefales en mild og styrkende
hvid Oportovin
som fortrinlig for saadanne Syge, hvem Lægerne tilraader at drikke Vin.
Pris pr. 1/1 Btl. 2 Kroner.

Peter Buch,
Halmtorvet 8, Kjøbenhavn V.

Dansk Skytte-Tidende,

ledet og udgivet af Cand. polyt. N. H. Rasmussen, Kjøbenh., og Th. Sort, Holbæk, udgaar hver Torsdag Eftermiddag, kan bestilles paa alle Postkontorer, hos Landpostbudene eller hos en af Udgiverne og koster kun 75 Øre Kvartalet, Postpenge iberegnet.

Dansk Skyttetidende bør læses i alle Landets Skyttekredse.

Overretssagfører **Svend Høgsbros** Kontor er flyttet til **Klareboderne Nr. 3, 2. Sal** (Gyldendalske Boghandels Ejendom Porten nærmest Kjøbmagergade).

Ansvarhavende Redaktør: **Henning Jensen.**
Rasmussen & Olsens Bogtrykkeri,
Kjøbenhavn, K.